

8. 7. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Usnesení rozšířeného senátu NSS - žalobní legitimace zástupce veřejnosti a přiznání odkladného účinku kasační stížnosti

Usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu datovaným dne 29.3.2016, č.j. 4 As 217/2015 - 182, ve věci, kde jsem zastupoval navrhovatele včetně zástupkyně veřejnosti, rozhodl rozšířený senát NSS tak, že

I. V řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu na zrušení opatření obecné povahy dle § 101a a násl. zákona č. [150/2002 Sb.](#), soudního řádu správního, lze přiznat kasační stížnosti odkladný účinek dle § 107 s. ř. s. a

II. Zástupce veřejnosti podle § 23 zákona č. [183/2006 Sb.](#), stavebního zákona, je oprávněn podat návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části dle § 101a odst. 1 a násl. zákona č. [150/2002 Sb.](#), soudního řádu správního.

Věc se k rozšířenému senátu NSS dostala poté, co Městský soud v Praze odmítl žalobu zástupkyně veřejnosti, a čtvrtý senát NSS k mnou podané kasační stížnosti podanou právě z důvodu odmítnutí zástupkyně veřejnosti, a kasačních stížnostech osob zúčastněných na řízení, shledal v otázce odkladných účinků kasačních stížností proti rozhodnutím krajských soudů o návrhu na zrušení opatření obecné povahy rozpor v judikatuře NSS. V mnou předložené otázce aktivní žalobní legitimace zástupce veřejnosti zastal čtvrtý senát totožný názor jako já a měl stávající negativní přístup daný dřívějšími rozsudky NSS za překonaný.

Aktivní žalobní legitimace zástupce veřejnosti

Institut zástupce veřejnosti zakotvuje stavební zákon v ustanovení § 23. Podle odstavce prvního veřejnost může být při pořizování návrhu územně plánovací dokumentace zastupována zmocněným zástupcem veřejnosti. Odstavec druhý a třetí pak stanovují podmínky pro získání statutu zástupce veřejnosti.

Jak podotýká rozšířený senát NSS ve svém usnesení, zástupce veřejnosti je při splnění podmínek § 23 stavebního zákona oprávněn reprezentovat a hájit shodný zájem občanů obce, kteří již k návrhu zadání, popř. k návrhu územního plánu uplatňují shodnou připomínku a zmocnili jej k podání námítky. Přiznáním práva podat námitku proti návrhu územního plánu tak stavební zákon „povyšuje“ kvantifikovanou většinu občanů obce, reprezentovanou zástupcem veřejnosti, na roveň jednotlivce, vlastníka pozemku a staveb dotčených návrhem řešení či oprávněného investora, a jejich společnému, shodně vyjádřenému zájmu, přiznává právo jej hájit kvalifikovaným postupem - podáním námítky.

Rozšířený senát se jasně vyslovil, že dosud přiznávané zákonné oprávnění zástupce veřejnosti podat žalobu podle § 65 s. ř. s. proti rozhodnutí o námitkách nepovažuje za efektivní soudní ochranu ve smyslu rovnocenné ochrany práv zástupce veřejnosti. Podle jeho názoru případné zrušení rozhodnutí o námitkách soudem na základě žaloby podle § 65 a násl. s. ř. s. tak s sebou nenesou žádný faktický důsledek a stávající judikatura nezaručuje zástupci veřejnosti efektivní soudní ochranu.

Rozšířený senát NSS uznal mou argumentaci uvedenou v kasační stížnosti a i s odkazem na tzv. Aarhuskou úmluvu v usnesení uvádí, že neshledal žádný podstatný rozdíl, který by odůvodnil jiné zacházení stran přístupu k soudní ochraně, je-li dotčená veřejnost zastupována spolkem nebo zástupcem veřejnosti, sledují-li ve věcech územního plánování stejný účel, tj. zajištění účasti veřejnosti. A zatímco aktivní žalobní legitimaci spolkům přiznal již dříve Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. I. ÚS 59/14, ohledně zástupce veřejnosti tak teprve činí Nejvyšší správní soud tímto rozhodnutím.

NSS uvedl, že dotčení právní sféry nelze redukovat na dotčení vlastnických či jiných věcných práv. Zástupci veřejnosti tak lze při ochraně zájmů skupiny osob proti opatření obecné povahy v oblasti územního plánování přiznat dokonce vyšší legitimitu než spolku. Je zmocněn k podání námítky transparentně, výslovně jmenovanými občany obce, a při jejím projednání zastupuje ty, kteří uplatnili věcně shodnou připomínku. Dotčení právní sféry tak namítá jménem podstatné části obyvatel regulovaného území a námitka jím podaná má určitou výpovědní sílu.

Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve věci přezkumu OOP

Ve věci odkladných účinků rozšířený senát neshledal zákonný důvod pro závěr, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. je možné toliko v řízení navazujícím na řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Podle názoru rozšířeného senátu NSS soudní řád správní obecně dává možnost přiznat odkladný účinek kasační stížnosti podané proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu, jímž bylo rozhodnuto o podané žalobě nebo návrhu, a proti němuž se lze z důvodů uvedených v § 103 s. ř. s. bránit. Pravomocné rozhodnutí krajského soudu, které bylo vydáno v kterémkoli typu řízení dle soudního řádu správního, nese s sebou právní účinky, které lze přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti sistovat až do pravomocného rozhodnutí o kasační stížnosti, a to za přiměřené aplikace § 73 s. ř. s.

Podle názoru NSS v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu, jímž bylo zrušeno opatření obecné povahy nebo jeho část, odkladný účinek přiznaný kasační stížnosti může působit vůči rozhodnutí krajského soudu, tj. zamezí důsledkům zrušujícího rozhodnutí krajského soudu po dobu kasačního řízení. Nelze podle jeho názoru přehlédnout, že v řízení podle dílu 7, § 101a a násl. s. ř. s., od účinnosti novely s.ř.s. provedené zákonem č. [303/2011 Sb.](#), podle § 101b odst. 4, lze použít přiměřeně § 34, s výjimkou odst. 2 věty první a odst. 4, a § 76 s. ř. s. Krajský soud tak může zrušit opatření obecné povahy i pro vady řízení. Postup při přezkoumání opatření obecné povahy se tak v mnohém přibližuje postupu podle § 65 s. ř. s. V případě zamítavého rozhodnutí krajského soudu o návrhu na zrušení opatření obecné povahy je rovněž možné se domáhat vydání předběžného opatření Nejvyšším správním soudem (srov. usnesení NSS ze dne 9. 5. 2013, č. j. 1 Aos 2/2013 - 95).

JUDr. Michal Bernard, Ph.D.,
advokát

[Advokátní kancelář Dohnal & Bernard, s.r.o.](#)

pobočka Jílové u Prahy
Masarykovo nám. 195
254 01 Jílové u Prahy

Tel.: +420 773 991 250

e-mail: bernard@dohnalbernard.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)